

Røros sykehus
v/Mona Lise Riis
Henrik Grønns vei 24
7374 RØROS

Deres ref.:
Vår ref.: 15/313-2
Saksbehandler: Karin Stubberud Stey
Dato: 04.03.2015

Lovfortolkning - Lov om pasient- og brukerrettigheter § 2-4 - Bytte av helseforetak under behandling

Helsedirektoratet viser til din e-post 12. januar 2015.

I e-posten stiller du spørsmål ved om det er i tråd med regelverket at en pasient som har startet behandling i ett annet helseforetak enn det pasienten tilhører midt i pasientforløpet får beskjed om at videre behandling/kontroll må skje i "hjemmehørende" helseforetak. Årsaken er kapasitetsmangel i «gjestehelseforetaket». Det opplyses at pasienten har fått henvisningen sin vurdert, er registrert på venteliste og behandling har startet. Det opplyses ikke om helseforetakene er innenfor samme helseregion.

Sykehus og institusjon som er omfattet av ordningen med fritt sykehusvalg, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-4 plikter å ta imot alle pasienter som ønsker det. Sykehusene skal prioritere pasientene som ønsker behandling etter kriteriene i prioriteringsforskriften. Bosted er ikke et tillatt prioriteringskriterium, og sykehuset skal som hovedregel prioritere på lik linje uansett pasientens bosted og bostedsregion. Se [brev 13. oktober 2008 fra Helse- og omsorgsdepartementet til regionale helseforetak, helseforetak og fastleger](#).

Et sykehus kan følgelig ikke prioritere behandling av pasienter ut fra et kriterium om bosted innenfor helseregionen. Prioritering basert på opptaksområder vil hindre at pasienten får et reelt valg av sykehus. Et sykehus kan dermed ikke prioritere pasienter som er bosatt i nærheten av sykehuset foran pasienter fra andre deler av helseregionen og følgelig ikke sende pasienter som er i et behandlingsforløp ved sykehuset til såkalte «hjemmehørende helseforetak» innenfor samme helseregionen. Det vil være i strid med retten til fritt sykehusvalg.

De regionale helseforetakene har imidlertid plikt til å sørge for et tilbud til innbyggerne i egen helseregion, jf. spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a. Hvis et sykehus må prioritere rettighetspasienter fra egen helseregion for å oppfylle sitt sørge for-ansvar, kan sykehuset nedprioritere og/eller avvise pasienter fra andre helseregioner. For å benytte denne unntaksregelen må sykehuset sannsynliggjøre at det ved å motta den aktuelle pasienten vil stå i fare for ikke å kunne oppfylle sin forpliktelse til å yte behandling innen fristen til rettighetspasienter fra egen helseregion.

Helsedirektoratet - Divisjon spesialisthelsetjenester

Avdeling bioteknologi og helserett
Karin Stubberud Stey, tlf.: 24163543

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

En pasient som tilhører en annen helseregion, og som allerede er i et pasientforløp, vil etter Helsedirektoratets vurdering som hovedregel ikke kunne overføres til sykehus i annen region. Slik pasient vil bare i særlige unntakstilfeller kunne overføres til sykehus i en annen region. For eksempel kan det i forbindelse med store ulykker/katastrofer være nødvendig for at sykehuset skal kunne oppfylle sitt ansvar for å gi øyeblikkelig hjelp. Det forutsettes at sykehuset hvor pasienten er til behandling kan dokumentere at overføring av pasienten til annen region er nødvendig for å oppfylle sitt sørge for ansvar etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 b for å ha en øyeblikkelig hjelp kapasitet. Videre må det være faglig forsvarlig å foreta en slik overføring av en pasient som allerede er i et behandlingsforløp. Det innebærer at pasienten må få et tilsvarende forsvarlig behandlings/kontrolltilbud i det hjemmehørende helseforetaket i en annen helseregion.

Vennlig hilsen

Kristin Cordt-Hansen e.f.
avdelingsdirektør

Karin S. Stey
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk